

بررسی و تحلیل اشعار محمود درویش با رویکرد ادبیات مقاومتی

دکتر آیدا حیاتی مهر^۱، فاطمه سادات موسوی^۲

۱- استادیار دانشگاه فرهنگیان، پردیس فاطمه الزهرا (س) اهواز

۲- دانشجوی رشته آموزش زبان عربی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس فاطمه الزهرا (س) اهواز

چکیده

ادبیات پایداری یا ادبیات مقاومت، نوعی از ادبیات است که تحت تأثیر شرایطی مانند جنگ، اشغال، ظلم و ستم، خفقان و غیره نوشته می‌شود و مضمون آن، تشویق به مقاومت در برابر جریان ظلم و جور است. این نوع ادبی، در آفریقا، آمریکای جنوبی و خاورمیانه ظهور کرده است. مسئله فلسطین و مقاومت مردمی شکل گرفته در برابر آن، از برجسته ترین موضوعات در ادبیات عرب و خصوصاً در ادبیات فلسطین است. محمود درویش از معروف ترین شاعران شعر مقاومت، با عشقی که در دل داشت، هم وطنان فلسطینی خود را تشویق به مقاومت می کرد. در اشعار او دفاع از مردم مظلوم و داغدار و دشمنی با رژیم غاصب صهیونیستی به چشم می خورد و همین مسئله به اشعار او روح حماسی و مقاومتی بخشیده است. او که از کودکی با رنج، آوارگی، تبعید، زندان و دوری از وطن مانند همزادی بزرگ شده، تاثیر این رنج ها به تمام سطور شعرش کشیده شده است. در این مقاله، به بررسی اشعار محمود درویش از نگاه مقاومتی پرداخته و رویکردهای شعر این شاعر را در مواجهه با موضوع اشغال فلسطین مورد بررسی قرار خواهیم داد. رویکرد هایی مثل: بیان رابطه میان مقاومت و مفاهیم دینی، بیان نقش کلام در ایجاد غرور ملی، امید به آینده در سایه توجه به ظرفیت ها و امکانات خود، بیان پیامد های منفی جنگ، تاکید بر حفظ هویت ملی، رنگ و بوی مذهبی دادن به شعر، بیان مسائل آوارگان، توصیه به فرار نکردن از اشغال گران، استفاده از واژگانی خشم آلود و معرفی الگوهایی از افراد متعهد به کشور.

کلید واژگان: محمود درویش، ادبیات مقاومت، پایداری، فلسطین، اشغال